

FNV
Hertogswetering 159
Postbus 9208
3506 GE Utrecht
T 088-368 03 68

CNV
Tiberdreef 4
Postbus 2475
3500 GL Utrecht
T 030 - 751 11 00

Aan de voorzitter en de leden van de Vaste Commissie voor Sociale Zaken en
Werkgelegenheid in de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Per email verzonden

Datum

4 mei 2023

Ons kenmerk

23-054/BvW/IS/tvm

Betreft / Onderwerp

Commissiedebat Kinderopvang 10 mei 2023

Doorkiesnummer

06 38 21 39 23

Email contactpersoon

Ilze.Smit@fnv.nl

Bijlage(n)

-

Geachte Kamerleden,

Op 10 mei heeft u een commissiedebat met de Minister van SZW over kinderopvang en de stelselherziening. Als grootste vertegenwoordigers van werkenden in onze samenleving en ook specifiek in de kinderopvangbranche maken de FNV en het CNV zich zorgen over het aangekondigde uitstel van het nieuwe kinderopvangstelsel met twee jaar naar 2027. Het vorige kabinet viel nota bene over de financiering van kinderopvang, en nu wordt de oplossing van het probleem doorgeschoven naar een volgend kabinet. Dit lijkt een bezuiniging op een goede start voor kinderen, onder het mom van een tekort aan mensen in de sector kinderopvang.

Dat tekort aan professionele medewerkers is natuurlijk een levensrecht probleem. Daarvoor moet je nú investeren in aantrekkelijk werk in de kinderopvang. Dat betekent beter betaald werk, met een minder hoge werkdruk en meer opleidingsmogelijkheden en doorstroom, zodat de kinderopvangsector een volwassen, stabiele sector wordt. Dit is ook in het belang van alle andere sectoren die afhankelijk zijn van de kinderopvang.

Het besluit tot uitstel zorgt voor meer onzekerheid en onduidelijkheid, niet alleen voor werkenden in de kinderopvang, maar tevens voor ouders die behoefte hebben aan kinderopvang. Zij willen weten waar ze nu aan toe zijn.

De FNV en het CNV geven u graag een aantal belangrijke aanbevelingen mee voor het debat van 10 mei.

➤ **Zet kinderen niet buiten spel**

Kinderopvang is belangrijk voor de ontwikkeling van alle kinderen. Kinderopvang zou geen verdienmodel moeten zijn maar het is een enorme kans om te investeren in de ontwikkeling van

kinderen. Dat doe je door speelruimte te creëren en het investeren van winst in scholing van de werknemers, innovatie en samenwerken, zodat nog meer kinderen kunnen spelen. Want de toekomst van de kinderopvang, dat is een maatschappelijk verhaal. We hebben een sterke basis nodig voor ieder kind, ongeacht het inkomen of werk van hun ouders. Deze stelselherziening is een eerste belangrijke stap en de uitvoering véél eenvoudiger doordat de kinderopvangtoeslag kan worden afgeschaft.

De minister maakt zich terecht zorgen over de gevolgen voor de kansengelijkheid door de invulling van de arbeidseis. Elke drie maanden zullen ouders moeten aantonen dat zij daaraan voldoen. De inschatting is dat dat voor veel ouders geen probleem oplevert. Het gaat alleen voorbij aan de onzekerheid waarin veel ouders verkeren als het gaat over hun arbeidscontract of overeenkomst. Het kan zijn dat je met je flex-contract wel voldoet aan de arbeidseis, maar omdat de kans er is dat dat je arbeidsovereenkomst stopt, je niet je kind gaat inschrijven bij de kinderopvang. Dit gaat om hele grote groep werkenden en dus om veel kinderen die daardoor geen goede start kunnen maken op de kinderopvang. Wat betekent dat voor de arbeidsmarkteffecten én wat betekent dat voor de kansengelijkheid?

Daarom onderstrepen we het belang voor een aanpassing in het voorgestelde stelsel om de kansengelijkheid te bevorderen, zeker nu de stelselherziening is uitgesteld. Waarmee ook de arbeidseis in stand wordt gehouden, tot het aanbod op peil is om het voor alle kinderen toegankelijk te maken.

De FNV en CNV pleiten voor een tussenvariant: alle 2/3 jarigen 1e en 2e dag toegang bieden tot kinderopvang, zodat alle kinderen een goede start op school kunnen maken.

Dat is inclusief, eenvoudig en betaalbaar. Dat betekent twee dagen kinderopvang voor alle kinderen vanaf twee jaar. En de arbeidseis alleen voor deze leeftijd voor 3e, 4e, 5e dag. Dit komt ook overeen met de voorstellen van de SER.¹ Het kost €100 mln extra en er zijn 1150 medewerkers voor nodig maar gaat het verschil maken in het leven van heel veel kinderen. Deze essentiële investering is nodig om de sector toekomstbestendig te krijgen. Het draagt bij aan de integratie van de VVE-regelingen van gemeentes en zorgt ervoor dat er niet twee aparte trajecten voor kinderen zijn.

➤ **Aandachtspunt: werkdruk van werknemers in de Kinderopvang**

Werknemers in de kinderopvang kampen nu al met zware werkdruk vanwege personeelstekorten en oningevulde vacatures. Vanwege hun loyaliteit aan hun werk en de kinderen die aan hun zorg zijn toevertrouwd proberen ze de gaten die vallen op te vangen en de kwaliteit van de kinderopvang te blijven borgen. Dit levert hen veel werkstress op en trekt een zware wissel op hun eigen gezondheid en werk-privé balans. Het verder openstellen van de kinderopvang moet zorgvuldig en gefaseerd gebeuren zodat werkgevers en werknemers de kwaliteit van de kinderopvang kunnen blijven garanderen. Een verlaging van de werkdruk voor werknemers in de kinderopvang is een basisvoorwaarde voor invoering van dit nieuwe financieringsstelsel. Dat kan door nu te investeren in hun arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden.

¹ [Een kansrijke start voor alle kinderen : Naar inclusieve en toegankelijke voorzieningen voor kinderen van 0-13 jaar \(ser.nl\)](#)

➤ **Stabiele sector met spelregels voor investeerders in kinderopvang**

Kinderopvang en de medewerkers in de sector zijn gebaat bij een stabiele sector. De rapporten van SEO en Decisio laten zien dat daar maatregelen voor nodig zijn. Als FNV en CNV vragen we ons af wat de toegevoegde waarde is van private equity in de kinderopvang. Kinderen en werknemers lijken er niet bij gebaat. Wij zijn van mening dat er in het nieuwe stelsel geen ruimte meer is voor private equity, omdat de kinderopvang straks bijna volledig gefinancierd wordt vanuit publieke gelden. Private equity maakt nauwelijks winst bij de exploitatie van kinderopvangorganisaties, maar pas bij verkoop van de kinderopvangorganisatie. Kortdurend eigenaarschap en snelle verkoop is dus financieel interessant voor private equity, maar zeer ongunstig voor structurele en duurzame kinderopvang. Dat is nu al een zorgelijke ontwikkeling, maar straks met een publieke financiering zeker onwenselijk. Nu er nieuw financieringsstelsel komt, is het tijd voor stevige spelregels voor de kinderopvang. Die moeten gelden voor alle soorten kinderopvangorganisaties, van private equity, for-profit en non-for-profit. We stellen vijftal voor:

- 1) **Prijsplafond;** zodat er geen enorme stijging van prijzen voor ouders is, en daarmee een dramatische daling van de kanselijkheid;
- 2) **Geen winstuitkering;** maar winst terug laten vloeien in de sector voor innovatie en groei;
- 3) **Betere kwaliteitsmonitoring;** op basis van wetenschappelijke inzichten;
- 4) **Transparantie;** zodat burgers weten waar het belastinggeld terecht komt en
- 5) **Handhaving** van de gedragscode van de sector; zonder handhaving zullen for-profit organisaties niet geneigd zijn hun doelstelling van winstmaximalisatie te laten varen.

Zo krijgen we garanties voor de toekomst dat “rotte appels” wegblijven en er goede investeringen worden gedaan in de kinderopvang. Alleen zo zorgen we ervoor dat alle kinderen speelruimte krijgen en er goed omgegaan wordt met het belastinggeld dat de overheid erin stopt.

➤ **Belangrijke en urgente stap**

De invoering van het nieuwe kinderopvangstelsel met een financiering zonder toeslagen blijft urgent en noodzakelijk. Het inkomensonafhankelijk maken en het afschaffen van de kinderopvangtoeslag is nodig voor een toekomstbestendige arbeidsmarkt. Nu stelt het kabinet de invoering van het nieuwe kinderopvangstelsel uit tot 2027 en laat het daarmee over aan een volgend kabinet. De FNV en het CNV doen een oproep aan de Kamer om door te pakken en erop toe te zien dat er van uitstel geen afstel komt. Dit betekent dat het nieuwe kinderopvangstelsel alsnog zo spoedig mogelijk én in de lopende kabinetsperiode ingevoerd moet worden. Dit houdt ook in dat er geïnvesteerd moet worden in de kinderopvangsector want invoering van het nieuwe kinderopvangstelsel betekent een directe verhoging van de werkdruk van medewerkers in de kinderopvangsector. Kinderopvang is te belangrijk om aan de grillen van de markt over te laten.

Met vriendelijke groet,

Bas van Weegberg
Lid dagelijks bestuur FNV

Jan-Pieter Daems
Bestuurslid CNV Vakcentrale